ҚАҢТАР/ЯНВАРЬ 2022

DAMU

д а й д ж е с т

ALMATY BUSINESS

ЕЛДЕГІ АЛҒАШҚЫ «ЖАСЫЛ» ОБЛИГАЦИЯЛАР

ЕЛІ СҮЙГЕН САРЫБАС

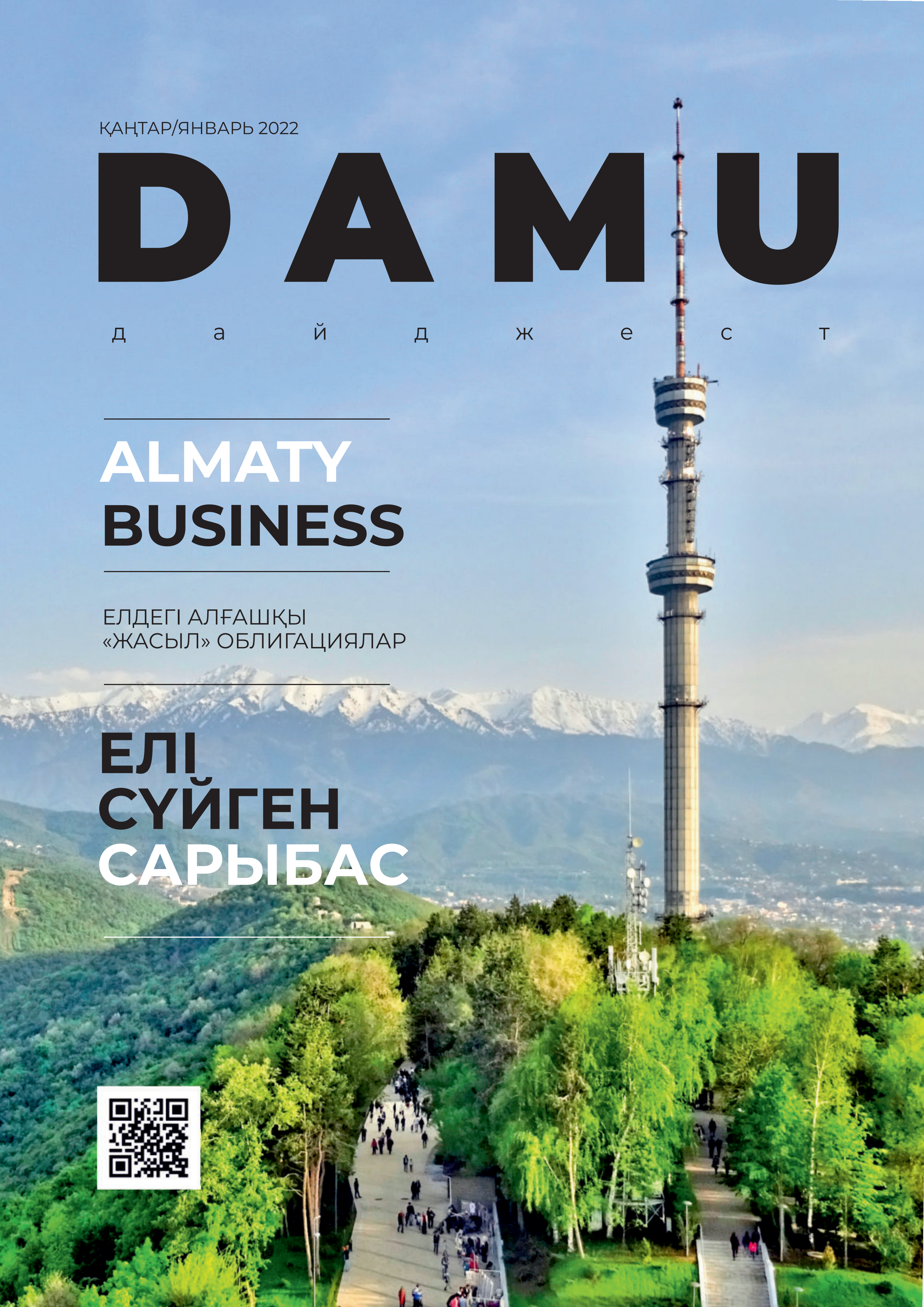

ЦИФРЫ ДЛЯ
Б И З Н Е С А

Месячный
расчетный
показатель (МРП)

3 063 тг

Минимальный
размер
заработной платы (МЗП)

60 000 тг

Максимальный
оборот
по патенту ИП (за год)

10 806 264 тг

Максимальный оборот
по упрощению для
ИП и ТОО (за 6 мес)

73 628 394 тг

Годовой порог для
обязательной постановки
на учет ИП по НДС

61 260 000 тг

Максимальный оборот
по фикс. вычету для
ИП и ТОО (за год)

441 635 592 тг

www.damu.kz call-center 1408

Нұрғазиев Ғалым Нұрғазыұлы

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары

Қымбатты достар!

Бүгін назарларыңызға «Damu Дайджест» журналының 2021 жылды қорытындылаған санын ұсынып отырмыз. Журнал «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ тыныс-тіршілігінен хабар беріп, еліміздегі шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін мемлекеттік бағдарламалар аясында қолдау құралдарымен таныстырады. Сонымен қатар, Қор жаңалықтары мен бағдарламалары жайлы мол мәлімет ала аласыз.

Журналдан Қор қолдауын алған, мемлекеттік қолдау құралдарын пайдаланған кәсіпорындар жайлы нақты мысалдар ретінде келтірілген. Яғни, мемлекеттік бағдарламаларға қатысу арқылы кәсіп ашып немесе жұмысы жүріп тұрған бизнесін дамытып, өрлеп келе жатқан кәсіпкерлердің табыс тарихы беріледі.

Қордың Қазақстандағы ШОБ қолдау үшін салған қаржысы цифрлармен өрілсе, кәсіппен айналысам дегендер үшін пайдалы кеңестер мен табысты кәсіпкерлермен сұқбаттар берілген. Қор жаңалықтары мен бағдарлама талаптары журналдың мазмұнын түйіндейді.

«Damu Дайджест» электронды журналы №1 (14) 2022

2019 жылдан бастап қазақ және орыс тілдерінде шығады.

Бас редактор
Ғалым Нұрғазиев

Редактор
Зәуре Зақанқызы

Жобаға қатысқандар
Асель Камалиденова
Жалғас Бекбаев
Мәриям Оңғарова
Зарина Құдайбергенова
Баян Садықова
Сабыржан Исаков
Азамат Сәдуақасов

Дизайн мен беттеу
Абзал Қуандық

Фотосуреттер
ЖШС/ЖК иелеріне тиесілі

Меншік иесі:
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ

Мекенжай:
ҚР, Алматы қ, A05C9Y3. Гоголь көш, 111

E-mail:
info@fund.kz

Тел:
+7 (727) 244 55 66

Call-орталық (тегін) 1408

«ДАМУ» ҚОРЫ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ КӘСІПКЕРЛЕРДІҢ «ЖАСЫЛ ЭКОНОМИКАҒА» ҚОСҚАН ҮЛЕСІ ТУРАЛЫ ГЛАЗГОДА ПАШ ЕТТІ

«ДАМУ» ҚОРЫ БАРЛЫҚ ҚҰРАЛДАРЫ АЯСЫНДА **321,4 МЛН** ДОЛЛАРДЫҢ **118 «ЖАСЫЛ»** ЖОБАСЫН ҚОЛДАДЫ

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры («Даму» Қоры) климаттың өзгеруі жөніндегі БҰҰ тараптарының Глазгода өткен жиырма алтыншы конференциясына (COP26 UN Climate Change Conference) қатысты. «Даму» Қорының Басқарма төрайымы Гаухар Бурибаева 2021 жылғы 3 қарашада Глазго қаласында өткен Жасыл инвестициялар жөніндегі отырыста (сайд-ивентте) сөйлеген сөзінде Париж келісімі мен БҰҰ-ның климат өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясының мақсаттарына қол жеткізу бойынша іс-қимылдарды жеделдету үшін Қор жүзеге асырған іс-шаралар туралы айтып берді. «Даму» қоры еліміздің «жасыл» экономикаға көшуі және климаттың өзгеруіне қарсы күрес жөніндегі барлық бастамаларды қолдайды. 2010 жылдан бастап өңірлік кәсіпкерліктің, оның ішінде «жасыл» жобалардың тұрақты және тең өсімін қамтамасыз ету, сондай-ақ бар жұмыс орындарын қолдау және жаңа тұрақты жұмыс орындарын құру үшін дәйекті қадамдар кешенін қабылданды. Жүргізілген жұмыс нәтижесінде несие сомасы 136,6 млрд теңге болатын 118 жасыл жобаға қолдау көрсетілді. Бұл 321,4 млн долларға тең», - деп атап өтті Қор төрайымы. Гаухар Бурибаеваның айтуынша, Қор БҰҰ тұрақты дамуының «лайықты жұмыс және экономикалық өсім», «кедейлікті жою», «гендерлік теңдік», «климаттың өзгеруіне қарсы күрес» секілді төрт мақсатына (ОДМ) біртіндеп

облысының Манаш ауылындағы «Ветроэнерготехнология» ЖШС екінші жел электр станциясын салу және пайдалану жөніндегі жобаны жүзеге асыруда.

«Қазақстан Республикасы Үкіметінің, «Даму» Қоры мен Қазақстан Халық банкінің қолдауының арқасында біздің жобамызды жүзеге асыру мүмкін болды. Біз жаңартылатын энергетика саласында көміртегі отынынан бас тарту жолындағы дүниежүзілік қозғалыстың бір бөлігі болғанымызға қуанамыз»,- **деді «Ветроэнерготехнология» ЖШС директоры Владимир Иванов.**

«БЖК-2025» бағдарламасы аясында қолдау тапқан ЖЭК жобаларының арасында гидро және жел электр станцияларын салу ісін ерекше атап өтуге болады. Алматы облысының Текелі қаласындағы Шажа өзеніндегі су электр станциясы пайдалануға беріледі.

Жел электр станциясының құрылысын Ақмола облысының Ерейментау қаласының маңында Golden Energy Corp ЖШС жүзеге асырып жатыр. Жоба жергілікті жердегі қоршаған ортаға тиетін экологиялық зиянды азайтуға үлес қосуға арналған. «Жел электр станциялары қуат көзін дәстүрлі көмір электр станцияларының орнын басады. Осылайша атмосфераға көмірқышқыл газының таралуын азайтады. Компания жиырма адам үшін қосымша жұмыс орнын ашты, сондай-ақ біз бюджетке салық төлейміз және Ерейментау ауданы тұтынатын энергияны өндіреміз», - **деді «Golden Energy Corp» ЖШС директорының орынбасары Данияр Сейтенов.**

ЖЭҚ қаржыландыратын БҰҰДБ жобалары аясында ШОБ энергия тиімді жобаларын қолдау

2017 жылдың соңында іске қосылған «Төмен көміртекті дамуға арналған тұрақты қалалар» жобасы аясында жылумен жабдықтау, сумен жабдықтау, қоғамдық ғимараттарды, көп пәтерлі үйлерді пайдалану, қалалық тазарту жүйелері, жарықтандыру және т.б қалалық инфрақұрылым секторлары жаңғыртылуда. Мұндай жобаларды қолдауға бөлінген жалпы бюджет шамамен 2,05 млрд теңгені (4,8 млн долларға балама) құрайды. Осы бағдарлама іске қосылған сәттен бастап осы уақытқа дейін 100-ден астам компанияға қолдау көрсетілді. Олардың Қазақстан аумағы бойынша жобалау, салу және пайдалану белсенді кезеңінде тұрған 38 жобасы бар. БҰҰДБ-ЖЭҚ-тың барлық жоғары талаптарына сәйкес келген компаниялардың бірі - «Кызылорда» ЖШС болды. Бұл компания МЖӘ механизмін пайдалана отырып, Қызылорда облысы Шиелі кентіндегі 7 мектепте, оқушылар үйінде және мәдениет үйінде жылумен жабдықтау жүйелерін жаңғыртты; көмірмен және дизель отынымен жұмыс істейтін жылу жүйесі табиғи газбен жұмыс істейтін жабдыққа ауыстырылды. «БҰҰДБ-ЖЭҚ, Қазақстан Үкіметі және «Даму» Қоры сияқты қомақты қолдаушылары бар, субсидиялау мерзімдері нақты жазылған ШОБ үшін мұндай жобалар одан да көп қажет»,-**дейді «Қызылорда ЖМК» ЖШС директоры Темірхан Әлімқұлов.**

қол жеткізіп келеді. Қор өңірлерде, сондай-ақ кәсіпкер әйелдер арасында ШОК қаржыландыруға қолжетімділігін кеңейту, инфрақұрылым құру, жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) және тиімді энергия технологияларын пайдалануды қолдау жөніндегі бағдарламаларды жүзеге асырады.

Қор Қазақстанда алғаш рет Біріккен ұлттар ұйымының Даму Бағдарламасы (БҰҰДБ) мен АХҚО жасыл қаржы орталығының қолдауымен Астана халықаралық қаржы орталығының (AIX) биржасы арқылы тиісті жобалар үшін инвестициялар тартты. Бұл шығарылым International Capital Market Association (ICMA) қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылды.

2020 жылдың тамызында жүзеге асырылған бұл бастаманы халықаралық қауымдастық жоғары бағалады. 2021 жылдың сәуір айында «Даму» Қоры Қазақстан үшін «жасыл» облигацияларды дебют ретінде шығарғаны үшін Climate Bonds Initiative Халықаралық Ұйымының «жасыл» нарықтың пионері» номинациясы бойынша беделді сыйлығын алды.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» БҰҰДБ және Қазақстан Республикасының Үкіметімен бірлесіп, жаһандық экологиялық қордың (ЖЭҚ) қаржылық қолдауымен тағы екі жоба бойынша жұмыс істейді. Ол: «Төмен көміртекті дамуға арналған тұрақты қалалар» және «Жаңартылатын энергия көздеріне инвестиция салу тәуекелдерін азайту». Сонымен қатар, тиімді энергия мен ЖЭК-те шағын және орта бизнесті қолдаудың жергілікті бағдарламаларын жүзеге асыруды жоспарлап отыр. Сондай-ақ, «жасыл» жобаларды «Даму» Қоры «БЖК-2025» мемлекеттік бағдарламасы аясында да қолдайды.

Климаттың өзгеруіне қарсы күрес пен оған бейімделуге, жаһандық температура өсімін Цельсий өлшемі бойынша 1,5 градусқа дейін төмендетуге, сондай-ақ көмірқышқыл газының шығарылуын нөлге жеткізуге қатысты ортақ мақсатқа қол жеткізу үшін «Даму» Қоры ЖЭК-ке инвестиция салуды да ынталандырады.

Осы мақсатта «Даму» қоры «жасыл» жобаларды қолдау және «жасыл» облигациялар шығару үшін халықаралық қаржы институттарынан қаражат тарту бойынша жұмысты жалғастыруды, жетекші халықаралық рейтингтік агенттіктен ESG рейтингін алуды, ШОБ-тың жасыл жобаларын қолдауды арттыру бойынша мемлекеттік бағдарламаларға өзгерістер енгізуді жоспарлап отыр. Сондай-ақ, электромобильдерге көшу үшін лизинг компанияларын қолдау жоспарлануда. «Даму» Қоры ТДМ қағидаттарын өз қызметінің барлық салаларына енгізіп, ШОБ-ты тұрақты дамытуды қаржыландыру бойынша бірқатар жаңа жобаларды жүзеге асыруды жоспарлап отыр.

Жалпы алғанда, «Даму» Қоры 2021-2024 жылдарға арналған«Жасыл көпір» серіктестігін ілгерілету, елдің энергия балансындағы ЖЭК үлесін 2030 жылға қарай 15%-ға дейін жеткізу және 2060 жылға қарай елдегі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі ұлттық іс-шаралар жоспарын жүзеге асыруға үлес қосуға ниетті.

«БЖК-2025» аясында шағын және орта бизнестің тиімді энегия саласындағы жобаларын қолдау

Осы бағдарлама бойынша жеке кәсіпкерлік субъектілерінің жалпы сомасы 134,2 млрд теңге (315,7 млн доллар) болатын 88 «жасыл» жобасы қолдау тапты. Осы жобалардың барлығы – ғасырдың ортасына қарай CO2 қалдығын нөлге жеткізу мен жаһандық жылынуды 1,5 градус деңгейінде ұстап тұруға жасалған қадам.

«Даму» Қоры атмосфераға CO2 ұшқындарын азайтатын бірқатар жобаларды қолдайды. Мысалы, Нұр-Сұлтан қаласындағы «Led System Media» ЖШС энергия үнемдейтін жарық беру құралдарын шығарады, қарағандылық «Карнед» ЖШС жылу энергиясын өндіреді, Қостанай облысының «Адал-И» ЖШС объектілерге кешенді қызмет көрсетумен айналысады, ал Атырау

ЕЛДЕГІ АЛҒАШҚЫ «ЖАСЫЛ» ОБЛИГАЦИЯЛАР

«TK SOLAR» ЖШС «жасыл» облигациялар шығару арқылы «Даму» Қоры тартқан 180 млн теңге (423 мың доллар) қолдау алды. Дүниежүзілік Банктің «жасыл» облигациялардың әсеріне 10 жылдық шолу бойынша есебіне сәйкес, мұндай бондтар климаттың өзгеру проблемалары жайлы хабардарлық деңгейін арттырды және инвесторларға капиталды сенімді инвестициялауды жүзеге асыру арқылы климат мәселелерін шешуге ықпал етуге мүмкіндік берді. Дүниежүзілік Банктің алғашқы «жасыл» бондтары 2008 жылы шағыралды. «Жасыл» инвестициялар нарығының дамуына байланысты қаржы құралына сұраныс өсуде.

«TK SOLAR» ЖШС Түркістан қаласының маңында жалпы қуаты 1МВт болатын күн электр станциясын салады. Жобаның негізгі мақсаты - жергілікті бизнес үшін «жасыл» электр энергиясын жеткізу. Үкіметтің қаланы дамыту жөніндегі жобаны бекітуіне байланысты, осы өңірді электр энергиясымен қамтамасыз ету – пайдалы іс болып саналады. Халық санының 2020 жылғы 176 мың адамнан 2050 жылы 500 мыңға дейін ұлғаюымен қатар, шағын және орта бизнес саны да артады деп болжануда. Бұл фактор электр энергиясына тұрақты сұранысқа ықпал ететін болады.

«Жасыл» жобаларды қаржыландыру – қазіргі ұрпақтың сұранысын қанағаттандыру болашақ ұрпақтың қажеттіліктеріне нұқсан келтірмейтіндей етіп елді дамытуға ұмтылудан туған әрекет. Мұндай жобаларды қаржыландыру Қазақстанның 2050 жылға дейінгі Даму Стратегиясында белгіленген Қазақстан Республикасының «жасыл экономикаға» көшуі жөніндегі үкіметтік Тұжырымдама аясында жүзеге асырылады және БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясы мен Париж келісіміне сай келеді.

DELIS ШЫРЫНЫ

ОТАНДЫҚ ӨНІМ, ТІЛ ҮЙІРЕР ДӘМ

Түркістан облысы,
Қазығұрт ауданы,
Шарапхана а/о, 021

+7 775 666 60 57,
+7 775 328 70 07

Қазығұртта дәмі тіл үйірердей, таза жемістен табиғи жолмен сығылған шырын шығады. «Көрік-ШҚ» ЖШС зауыты Қазақстанның жыл он екі ай жеміс-жидек үзілмейтін оңтүстігінде орналасқандықтан шикізаты мол, өнім таза.

Мұндағы шырынды тікелей сығып алу технологиясы өз алдына ерекше. Барлық сусын халықаралық стандарттарға сәйкес келетін, жоғары деңгейде автоматтандырылған еуропа жабдықтарында өндіріледі. Қазір нарыққа «Delis» сауда белгісімен шығып жатыр. Заманауи зертхана сапаны бақылауға мүмкіндік береді. Зауыттың миссиясы – халықты табиғи әрі сапалы өніммен қуанту.

Өндіріс орнына ең таңдаулы және жаңа жиналған жемістер жеткізіледі. Соның арқасында шырын қантсыз, консервантсыз, арнайы хош иістендіргіштер мен бояғышсыз жасалады. Балалар мен жүкті аналар үшін өте пайдалы.

Компания 2020 жылдың аяғында айналым қаражатын толықтыруға жылына 14%-бен банктен несие алды. Оның 8%-ын «БЖК-2025» мемлекеттік бағдарламасы аясында «Даму» Қоры субсидияп, несие жүгін жеңілдетті. Сонымен қатар кепілзат жеткіліксіз болғанда Қор банк алдында кепілдік те ұсынды ұсынды.

«Delis» шырындарын ішкен адам жаңа сығылған жемістің дәмі мен хош иісін сезінетіні сөзсіз.

ТАЛДЫҚОРҒАНДА ТАБИҒИ СҮТТЕН ТАЗА ӨНІМ ШЫҒАДЫ

Сүт және сүттен жасалған өнімдер – адамның туғаннан бастап кәрілікке дейінгі күнделікті тұтынатын тағамы. Тамақтану рационындағы ролін асыра бағалау мүмкін емес.

Талдықорғандық «Ляззат 2016» ЖШС сүт өңдеумен айналысады. Негізінен әр түрлі майлылықтағы сүт, кілегей, айран, қаймақ, сүзбе, сары май шығарады. Бұл аталған тауарлар тұтынушылардың көңілінен шыққан. Өйткені компания өз өндірісінде тек табиғи, экологиялық таза сүт ҚАНА пайдаланады. Өнімдер: «Адалсүт» ЖШС, «Скиф Трейд» ЖШС, «Леверанс Компани» ЖШС және мемлекеттік органдарға, компанияларға сатылады. Шикі сүтті жеке фермерлерден сатып алады.

«Біз өндірісті үздіксіз жаңартып, құрал-жабдықтарды жаңартып, ассортиментін ұлғайтып, өнім сапасын арттыру жұмыстарын енгізіп жатырмыз. Бұл әрекеміміздің берекесі саудада артып, тұтынушылардың бізге деген сенімі күшейгенінен көрінеді. Біз тек жергілікті сапалы шикізатты пайдаланып, жергілікті еңбек ресурстарын ғана пайдаланамыз», – дейді серіктестік басшысы Жолтабаров Асқар Байғалықұлы.

2021 жылы компания «ForteBank» АҚ-қа шикізат сатып алу үшін несиеге өтінім берді. «Бизнестің жол картасы 2025» бағдарламасы аясында қазір кәсіпорын үшін несие мөлшерлемесі 6 пайызды құрайды. Айырмасын «Даму» Қоры субсидиялап, кепілдік те берді. Қазір заманауи өндіріс кешені сүт пен сүт өнімдерінің барлық түрін шығарады.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА МСБ ОБЕСПЕЧИЛА КАЧЕСТВЕННЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ В СТРУКТУРЕ ЭКОНОМИКИ

АО "Фонд развития предпринимательства "Даму", дочерняя организация АО "НУХ "Байтерек", на протяжении всего периода деятельности поддерживает микро-, малое и среднее предпринимательство (МСБ).

Как финансовый агент Правительства Казахстана, Фонд реализует программы государственной поддержки бизнеса, разработанные на основе анализа потребностей предпринимателей и влияние госпрограмм на экономику страны. С развитием экономики и изменением ситуации в секторе МСБ, государственная поддержка год от года менялась, а вместе с ней и взаимодействие Фонда "Даму" с предпринимателями развивалось эволюционным путем.

Гаухар Бурибаева, председатель правления Фонда "Даму", рассказала, почему каждый год все больше и больше предпринимателей стремится получить господдержку.

Действительно ли господдержка доступна?

Для наглядности, давайте, сопоставим цифры. За пять лет мы значительно – в пять раз, увеличили количество принимаемых заявок. Если в 2015 году Фонд "Даму" в среднем в год мог обработать около 6,2 тысяч заявок. В прошлом году мы смогли принять уже 33,2 тысячи заявки.

Можете в двух словах рассказать о том, что было предпринято для облегчения доступа к господдержке предпринимателей и каких показателей вы достигли?

Для начала мы стали вести активную работу по популяризации инструментов господдержки (субсидирование и гарантирование), сотрудники Фонда выезжали в регионы, моно-, малые города и населенные пункты для разъяснения условий государственных программ предпринимателям на местах.

Затем Фонд сократил сроки рассмотрения заявок по субсидиям и гарантиям. Быстрота получения государственной поддержки – очень важный аспект в деятельности предпринимателей. Им нужны деньги сейчас, а не потом. В настоящий момент решения о предоставлении субсидий и гарантий принимаются за пять рабочих дней. Но если речь идет о займах свыше 360 млн тенге, то рассмотрение заявки на предоставление гарантии Фондом занимает до 10 рабочих дней. Причиной является то, что по ним проводится полный анализ финансово-хозяйственной деятельности, анализ кредитной истории и проверка на наличие негативной информации по предпринимателю. Ведь в случае дефолта предпринимателя по кредиту Фонд "Даму" берет на себя риск на сумму выданной гарантии.

В 2016 году Фонд уже имел широкий спектр продуктов и помогал подобрать оптимальные условия поддержки через ряд программ, таких как: "Дорожная карта бизнеса 2020", "Даму–Франчайзинг"; "Даму–Факторинг", "Даму–Микро", "Даму–Оптима" и другие. Это позволило Фонду продвигать меры господдержки и стать узнаваемыми в разных направлениях предпринимательства.

Инструменты постоянно эволюционировали в соответствии с потребностями казахстанских бизнесменов:

- был увеличен срок субсидирования до 5 лет;
- установлен единый порядок и механизм рассмотрения проектов через Фонд "Даму", без участия Регионального координационного совета при акиматах областей;
- унифицированы ставки по кредитам на конечного заемщика до 6% в рамках государственных программ;
- расширены отрасли в Государственной программе поддержки и развития бизнеса "Дорожная карта бизнеса 2025".

С ростом самих компаний, которые мы первоначально поддерживали, возникла потребность в увеличении максимальной суммы размера кредита, на которую выдается господдержка – если в 2016 году она не должна была превышать 4,5 млрд тенге, то сейчас – 7 млрд тенге.

Так была разработана одна из самых эффективных и востребованных госпрограмм - "Дорожная карта бизнеса 2025" с ее текущими условиями.

Можете рассказать об автоматизации процессов в Фонде "Даму"?

В 2016 году мы начали оцифровывать наши услуги - принимать заявки по гарантиям через портал электронного правительства EGOV.kz. Сейчас предприниматели могут воспользоваться как государственным порталом, так и собственным порталом Фонда - online.damu.kz, для подачи заявок как на гарантии, так и на субсидии. Поэтому, в 2020 году при введении карантинных мер, Фонд уже стал высокотехнологичной

компанией и был готов оказывать господдержку удаленно. Цифровизация также позволила увеличить количество поддерживаемых Фондом проектов предпринимателей. На сегодня доля онлайн заявок по субсидированию составляет 97%, а по гарантированию - 86%.

Привлекаете ли вы финансирование из внешних источников?

Фонд "Даму" постоянно работает с международными институтами развития и привлекает средства для казахстанского финансового рынка в целях поддержки МСБ через предоставление льготных кредитов. В общей сложности от ЕБРР, АБР, ПРООН, мы привлекли за пять лет 952 млн долларов в эквиваленте тенге.

Микрокредитование – это направление, которому сейчас правительство уделяет много внимания. Как Фонд "Даму" на протяжении пяти лет помогал развиваться микро компаниям?

Поскольку число проектов от МФО и лизинговых компаний в 2016 году неуклонно росло, то было принято решение о создании нового направления для финансирования микробизнеса. Данная инициатива реализуется совместно с МФО и лизинговыми компаниями за счет собственных средств и привлечения кредитных линий международных финансовых организаций. За этот период работы с микрофинансовыми организациями Фондом размещены средства в 16 МФО в размере 16 млрд тенге и в 4 лизинговых компаниях в размере 8 млрд тенге, в результате чего финансирование смогли получить около 49 тыс. субъектов микробизнеса.

Раз мы заговорили о микрокредитовании, то хочу также отметить, что в сентябре 2020 года на поддержку микробизнеса для широкой доступности этого инструмента было внедрено портфельное гарантирование и субсидирование в рамках 1-го направления ГП "ДКБ-2025", данное направление позволяет предпринимателям получить кредит до 20 млн тенге с 85% гарантией, под 6% годовых, на сегодня поддержано более 12 тысяч предпринимателей.

Можете ли вы продемонстрировать эффект от ваших мер на макроэкономические показатели?

Система поддержки МСБ в Казахстане включает в себя широкий спектр организаций и инструментов. Фонд "Даму" является частью этой системы, и его основная функция, это финансовая поддержка МСБ. Правительством была поставлена задача довести долю вклада МСБ в ВВП страны к 2025 году до 35%. Совместными усилиями государственные органы и институты развития добились того, что по итогам 2020 года почти треть вклада – 31,6%, в ВВП страны внесло МСБ. В развитых странах как Германия, США, Япония эта доля превышает 50% и Правительство Казахстана стремится приблизиться к таким показателям.

У Фонда "Даму" есть основная роль - это финансовая поддержка микро-, малого и среднего бизнеса. Однако, с помощью нашего института также выполняется и социальная задача – мы стремимся увеличивать количество рабочих мест за счет создания новых малых и средних предприятий.

Численность занятых в МСБ выросла на 6%, с 3, 2 млн единиц в 2016 году до 3,4 млн единиц в 2020 году. Благодаря этому, вклад МСБ в занятость достигла уровня 38,6%.

За счет инвестиций в основной капитал (в том числе в виде займов МСБ) и наращивания производственных мощностей, МСБ увеличивает объемы выпуска продукции. Выпуск продукции МСБ показывает положительную динамику в 67%, увеличившись с 19,6 трлн тенге в 2015 году до 32,7 трлн тенге в 2020 году, доля МСБ в ВВП составила 31,6%.

В целом за последние 5 лет участниками программ Фонда "Даму" было выпущено продукции на сумму более 28 трлн тенге, уплачено налогов

в бюджет 2,5 трлн тенге, сохранено более 311 тыс. рабочих мест, в том числе создано более 109 тыс. рабочих мест.

После резкого роста количества проектов Фонд "Даму" стал выполнять следующую задачу: господдержка в первую очередь была направлена на те проекты, которые имеют высокую экономическую эффективность, а значит приводила к росту налоговых поступлений, рабочих мест, выпуска товаров, импортозамещению.

Вы упомянули о том, что вы стремитесь не только эффективно распределять средства Нацфонда из бюджета страны, но и привлекать их с внешних рынков капитала. На что были использованы эти деньги?

Одним из самых значимых направлений, пожалуй, является поддержка женского бизнеса. С помощью средств ЕБРР и АБР Фонд "Даму" помог нашим бизнес леди смелее пользоваться господдержкой. В результате сейчас, если считать все программы, то 50% профинансированных проектов были инициированы именно женщинами. Однако, стоит сказать, что кредитный портфель "женского бизнеса" занимает лишь 18% от общего. Предпринимательницы, таким образом, более осторожны и стараются брать небольшие суммы кредитов и отдают, их, в подавляющем большинстве случаев, без просрочек.

Также много внимания уделяется развитию "зеленых" финансов. Мы реализуем совместно с ПРООН два интересных проекта и пробуем искать современные инструменты для их поддержки. А в апреле 2021 года за дебютный выпуск "зеленых" облигаций, даже получили международную премию Climate Bonds.

Еще один проект, о котором тоже не могу не сказать – это внедрение исламского финансирования, через двух наших партнеров: банка Аль-Хиляль и Иджара компани. У нас есть ниша предпринимателей, которая заинтересована в таком продукте и задача Фонда их также поддерживать.

Хочу добавить, что кроме привлечения денег с внешних рынков, Фонд "Даму" особое внимание уделяет изучению международного опыта в области поддержки и развития малого и среднего бизнеса с целью применения лучших международных практик. В этом отношении Фонд сотрудничает с институтами развития разных стран по поддержке предпринимательства: с корейской KOSME, польской PARP, турецкой KOSGEB, российской АО "Корпорацией "МСП" и другими ведущими зарубежными организациями, оказывающими поддержку бизнеса.

Государственная поддержка и реализация новых подходов в развитии строительной, обрабатывающей и сельскохозяйственной отраслей обеспечили качественные изменения в структуре роста экономики. Какова роль "Даму" в этом процессе?

Впервые в Казахстане доля обрабатывающей промышленности (13%) сравнялась с долей горнодобывающей промышленности (12,4%) в ВВП страны. Для нас это очень важный показатель, к которому мы идем год от года. В портфеле Фонда "Даму" поддержка предпринимательства в обрабатывающей промышленности всегда занимала значительную долю - 40%.

С 2014 года Правительством совместно с Фондом реализуется программа поддержки субъектов МСБ в сфере обрабатывающей промышленности за счет средств НФ РК (1, 2 и 3 транши) на которую были выделены средства в размере 200 млрд тенге, в рамках которого поддержано 2 877 проектов на общую сумму кредитов 744 млрд тенге за счет возвратных средств.

Предпринимателями, поддержанными в рамках этой программы за 2014-2020 гг.:

- выпущено продукции на сумму 6,2 трлн тенге,
- уплачено налогов в бюджет на сумму 477 млрд тенге,

- создано 19,1 тыс. рабочих мест
- и сохранено 173 тыс. рабочих места.

Кроме того, сектор обрабатывающей промышленности поддерживается другими программами Фонда. Такими как «Дорожная карта бизнеса-2025», «Экономика простых вещей» (механизм кредитования приоритетных проектов) и другими программами Фонда, где сектор обрабатывающей промышленности является лидером по сумме кредитов поддержанных проектов.

Если говорить о предпринимателях поддержанных Фондом в рамках Государственной программы "Дорожная карта бизнеса - 2025", то за последние 5 лет участниками программ было:

- выпущено продукции на сумму почти 23,2 трлн тенге,
- уплачено налогов в бюджет 1,7 трлн тенге,
- сохранено более 201 тыс. рабочих мест, в том числе создано более 36,5 тыс. рабочих мест.

Хочу подчеркнуть, что все результаты госпрограмм стали возможны благодаря планомерной политике Правительства и реализации Стратегии РК до 2050 года. Мы, как финансовый агент Правительства стремимся постоянно улучшать эффективность оказания государственной поддержки МСБ для того, чтобы достичь диверсификации экономики, способствовать росту импортозамещения, реализовать индустриальную политику.

Спасибо,
Гаухар Асылбековна.

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

ЯНВАРЬ 2021 ГОДА

На меры поддержки бизнеса в условиях COVID-19 Фонд "Даму" привлек 200 млн евро от Европейского инвестиционного банка

Подписан меморандум с Всемирным банком о сотрудничестве в целях реализации национальной повестки дня в сфере диверсификации экономики и поддержки развития предпринимательства, в особенности МСБ, в Казахстане

ФЕВРАЛЬ 2021 ГОДА

Один из крупнейших японских банков - SMBC, стал гарантом по льготному кредиту Фонда "Даму"

МАРТ 2021 ГОДА

Более 51% всех проектов в Фонде «Даму» приходятся на женское предпринимательство – сообщил Фонд «Даму» в Национальной комиссии по делам женщин

АПРЕЛЬ 2021 ГОДА

На 6-й ежегодной церемонии вручения международной премии Climate Bonds Awards 2021 года Фонд "Даму" получил престижную награду "Пионер зеленого рынка" за выпуск "зеленых" облигаций

ИЮЛЬ 2021 ГОДА

Опубликовано исследование Фонда «Даму» о развитии обрабатывающей промышленности Казахстана

СЕНТЯБРЬ 2021 ГОДА

- S&P повысило рейтинг фонда "Даму" до "BBB-/A-3"

- В Казахстане выпущены дебютные социальные облигации

ОКТЯБРЬ 2021 ГОДА

Увеличен период господдержки МСБ в наиболее пострадавших секторах экономики

НОЯБРЬ 2021 ГОДА

Фонд «Даму» рассказал в Глазго о зеленом вкладе казахстанского МСБ

ДЕКАБРЬ 2021 ГОДА

Опубликовано исследование Фонда «Даму» о развитии пищевой промышленности Казахстана

ЕЛІ СҮЙГЕН САРЫБАС

“

Орта ғасырларда Ұлы Жібек жолының бойында орналасқан қалалардың бірі болған Тараз шаһары Қазақстан тәуелсіздігін алған соң егемен едің жайлаулы Жамбыл облысының әкімшілік орталығына айналып, өркендеді. Қазір де өндірісі мен өнеркәсібі, сауда саласы дамыған өңір. Қаратау бөктерінде Қаратау фосфор зауыты, темір құрастырушы зауыт, автожөндеу зауыты, «Автобөлшектер» зауыты сияқты ірі өндіріс ошақтары жұмыс істеп тұр. Азық-түлік шығару бойынша алдыңғы қатардағы өлке. «Даму-Дайджест» Әулиеата өңіріне жасаған сапары барысында осындағы ірі өндірушілердің бірі – «Сарыбас» ет комбинатына соғып, компания басшысы Берік Ахметұлы Сабденалиевпен сұқбаттасқан еді.

”

Әдетте өндірушілердің дені кәсібін саудадан бастайды. Яғни бір салада алып-сатып жүріп тәжірибе жинайды да, қыр-сырына қанығып, кейіннен сол салада өндірушіге айналады. Сізге ет комбинатын ашу жайлы идея қалай келді?

Шұжық жасау жайында сонау 2008 жылы ойлана бастадым. Ол кезде мен ол кезде елде банк кризисі болып жатты. Өндіріс ашу жайлы идея дәл сол кезде келді. Алдымен нарықты, шұжық шығару ісін зерттедік. Сосын шағын ғана цехты жалға алып, ісімізді бастадық. Біртіндеп бастаған ісімізге береке кіріп, таза, сапалы шикізаттан жасалған өнімдерімізге сұраныс артып шыға келді. Кейіннен 2011 жылы біз үлкен база сатып алмақ болдық.

Мұндай шаруада аяққа енді тұрған кәсіпорын үшін қаржы мәселесі туындайтыны белгілі емес пе? Ол жағын қалай шештіңіздер.

Иә, барлық кәсіпкерлер секілді біз банк жағалай бастадық. Алдымен «Қазақстан Халық банкіне» бардық. Оларда «Даму» Қоры арқылы жеңілдікпен қаржыландыру деген бағдарламасы болды. Біз осы бағдарламаны таңдадық. Ол кезде 254 млн теңге несиеге біз құрал-жабдық алдық. «Даму» Қоры бұл жобаны «Бизнестің жол картасы 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасының екінші бағыты аясында қолдап, сыйақы мөлшерлемесін ішінара субсидиялап, банк талап еткен кепілзат жетпеген кезде 127 млн теңгеге кепіл болды.

Осылай несие жүгін жеңілдетіп немесе несие аларда банк талап еткен кепілзат жеткіліксіздігі мәселесін Қордың кепілдігі арқылы шешіп ісін дамытқан кәсіпкерлердің көпшілігі мемлекеттік қолдау үшін Қорға қайта оралады. Бұл шынымен де тиімді ме?

Әрине тиімді. Біздің де жоспарымызда тағы да несие алып, мемлекет субсидиясы есебінен пайызын азайту бар. Оны өндірісімізді жаңғыртып-жаңартуға жұмсаймыз. Соның арқасында өндірістік қуатымыз да артады деп жоспарлағанбыз.

Қазір шығарып жатқан өнмдеріңізге тоқтала кетіңізші.

Біз мұнда жылқы, сиыр, қой, құс етінен сапалы өнімдер шығарамыз. Заманауи технологияларға қол жеткізгеніміздің арқасында қазір «Керемет», «Джамбульская», «Юбилейная», «Сай-ко», «Дархан», «Дастархан», «Орда», «Алаш», «Тамаша», «Аристократ» и «Сары бас» атты сауда белгісі соғылған өнімдеріміз өз өңіріміз бен алыс-жақын облыстарға да жеткізілуде.

Мемлекет тарапынан көрсетілген қолдау маған бизнесімді кеңейтіп, нарықты шұжық өнімдерінің жаңа және сапалы түрлерімен толықтыруға мүмкіндік береді.

Сұқбатыңызға рахмет! Ісіңіздің дами беруіне тілектеспіз.

30 ЛЕТ НЕЗАВИСИМОСТИ

#30ЖылКәсіпкерліктіДамыту

16 ДЕКАБРЯ 1991 ГОДА

провозглашена государственная независимость Республики Казахстан

28 ЯНВАРЯ 1993 ГОДА

принята первая Конституция Республики Казахстан

15 НОЯБРЯ 1993 ГОДА

вводится национальная валюта - тенге

30 АВГУСТА 1995 ГОДА

принята новая Конституция Республики Казахстан

19 МАЯ 1995 ГОДА

состоялось открытие Банкнотной фабрики Национального банка Республики Казахстан в г. Алматы

18 АВГУСТА 1997 ГОДА

АО «Фонд развития малого предпринимательства» приступило к работе

10 ДЕКАБРЯ 1997 ГОДА

г. Акмола был официально объявлен столицей Казахстана

31 ИЮЛЯ 2013 ГОДА

создан единый накопительный пенсионный фонд Республики Казахстан

1 ЯНВАРЯ 2015 ГОДА

вступил в силу Евразийский экономический союз, созданный Казахстаном, Россией, Беларусью. Кыргызстаном и Арменией

6 МАЯ 2016 ГОДА

в Астане стартовала выставка-форум «Сделано в Казахстане», организованная Фондом «Даму»

10 ИЮНЯ 2017 ГОДА

открытие в Астане Международной выставки ЭКСПО-2017 на тему «Энергия будущего»

5 ИЮЛЯ 2018 ГОДА

открытие Международного финансового центра «Астана».

9 ИЮНЯ 2019 ГОДА

прошли внеочередные выборы президента Казахстана, победу на которых одержал Касым-Жомарт Токаев.

ЛЬГОТНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ

ПРОГРАММА ОБУСЛОВЛЕННОГО РАЗМЕЩЕНИЯ ЗА 2021 ГОД

ЗА 2021 ГОД ПРОФИНАНСИРОВАНО

8 087 ПРОЕКТОВ

НА СУММУ КРЕДИТОВ

211,3* МЛРД Т

*прогнозные данные

ПО СУММЕ КРЕДИТОВ ЛИДИРУЮТ АЛМАТЫ, ШЫМКЕНТ И НУР-СУЛТАН

59,3% ПРОЕКТЫ ОБРАБАТЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

16,2% ПРОЕКТЫ СФЕРЫ ТОРГОВЛИ

КЛИЕНТСКИЙ СЕРВИС

5 152 ПРОЕКТОВ

В 2021 году в Региональных Филиалах 5 152 проектов предпринимателей сопровождены до БВУ/ЛК/МФО по инструментам: гарантирования, субсидирования и кредитования

15 538 СЧП

В 2021 году РФ продолжена работа по информированию о мерах поддержки Фонда и всего за период проконсультированы 15 538 СЧП по инструментам: гарантирования, субсидирования и кредитования

22 059 ЗВОНКОВ

В 2021 году колл-центр Фонда обработал 22 059 звонков в рамках консультаций, оказанных Колл-центром по программам Фонда

МОНИТОРИНГ

10 649 ПРОЕКТОВ

На постоянной основе проводится мониторинг проектов в рамках программ Фонда по финансовой поддержке субъектов частного предпринимательства. Фактически за 2021 год Фонд осуществил мониторинг по 10 649 проектам

МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО И ПРИВЛЕЧЕНИЕ ФИНАНСОВЫХ СРЕДСТВ

МИО ВКО	МИО г. Шымкент	МИО Туркестанской области
300 МЛН ТЕНГЕ	**500 МЛН ТЕНГЕ**	**330 МЛН ТЕНГЕ**

ОСУЩЕСТВЛЕН ДЕБЮТНЫЙ ВЫПУСК В КАЗАХСТАНЕ «СОЦИАЛЬНЫХ» ОБЛИГАЦИЙ НА KASE В СООТВЕТСТВИИ С ПРИНЦИПАМИ ICMA НА 1 МЛРД. ТЕНГЕ.

Подписаны 6 Соглашений с международными партнерами (Всемирный банк, Исполнительное агентство по поддержке МСБ Республики Болгария, Корейское агентство МСБ и стартапов KOSME, Австрийский Контрольный Банк (OeKB), малазийская корпорация по развитию МСБ SME Corp Malaysia, ПРООН)

Организован Международный онлайн форум «Возможности сотрудничества государств-членов Совещания по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА) в рамках председательства Казахстана в СВМДА, в сфере цифровизации экономики» (9 сентября 2021 года). В работе форума приняли участие руководители государственных структур, профильные эксперты и специалисты из 14 государств-членов СВМДА, в том числе Азербайджана, Бангладеш, Китая, Египта, Индии, Ирана, Ирака, Иордании, Казахстана, Пакистана, Российской Федерации, Таиланда, Турции и Узбекистана.

Рейтинг Фонда (Standard & Poor's) повышен до уровня суверенного BBB-/A-3

ПОРТАЛ ONLINE DAMU

5 491 ЗАЯВОК

4 030 ЗАЯВОК по субсидированию
1 461 ЗАЯВОК по гарантированию

МАРКЕТИНГОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

В 2021 году для продвижения продуктов Фонда разработаны:

- Ежеквартальные выпуски журнала **«Даму Дайджест»**
- **Влоги** в формате интервью с предпринимательями, получившими поддержку Фонда
- **Информационные ролики** об услугах Фонда
- **Продуктовые ролики** о программах Фонда
- **Ролик к 30 летию** Дня Независимости
- **Подкасты**
- Разработана версия сайта для слабовидящих
- Разработан и внедрен подбор программ для МСБ в зависимости от геолокации (автоопределение местоположения)
- Дизайн сайта **Online.damu.kz**
- Каталог **«Ұлттық кәсіпкерлер»** и фотоальбом **«Ұлттық Өнер»**
- Запущен **Телеграм канал** Фонда
- Количество подписчиков в социальных сетях выросло на **10 000**
- Увеличен охват казахоязычной аудитории через СМИ, количество публикаций выросло на **50%**

ГАРАНТИРОВАНИЕ ЗА 2021 ГОД

01 Государственная программа поддержки и развития бизнеса **«Дорожная карта бизнеса – 2025»**

16 845 проектов

300,1 млрд тг сумма кредитов

149,8 млрд тг сумма гарантий

02 Программа **«Экономика простых вещей»** (механизм кредитования приоритетных проектов)

172 проекта

48,5 млрд тг сумма кредитов

21,2 млрд тг сумма гарантий

03 Государственная программа развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017 – 2021 годы **«Еңбек»**

62 проекта

0,7 млрд тг сумма кредитов

0,4 млрд тг сумма гарантий

04 Программа **«Даму-Оптима»**

62 проекта

6,3 млрд тг сумма кредитов

7 млрд тг сумма гарантий

ИТОГО:

ПОДДЕРЖАНО **17 141 ПРОЕКТОВ**
НА СУММУ КРЕДИТОВ **355,6 МЛРД ТЕНГЕ**
НА СУММУ ГАРАНТИЙ **178,4 МЛРД ТЕНГЕ**

СУБСИДИРОВАНИЕ ЗА 2021 ГОД

01

Государственная программа поддержки и развития бизнеса
«Дорожная карта бизнеса – 2025»

20 986 проектов

841,5 млрд тг сумма кредитов

82,5 млрд тг выплачено субсидий

02

Программа **«Экономика простых вещей»**
(механизм кредитования и финансового лизинга приоритетных проектов)

372 проекта

350,9 млрд тг сумма кредитов

29,5 млрд тг выплачено субсидий

03

Государственая программа жилищно-коммунального развития
«Нұрлы-Жер»

10 проектов

4,4 млрд тг сумма кредитов

2,4 млрд тг выплачено субсидий

04

Субсидии для предпринимателей в пострадавших секторах экономики
в период пандемии

10 983 проектов

421,4 млрд тг сумма кредитов

14,1 млрд тг выплачено субсидий

ИТОГО:

ПОДДЕРЖАНО **32 351 ПРОЕКТ**
НА СУММУ КРЕДИТОВ **1 618,3 МЛРД ТЕНГЕ**
ВЫПЛАЧЕНО СУБСИДИЙ НА СУММУ **128,5 МЛРД ТЕНГЕ**

Исламское финансирование

3 700 000 000 тг

Программа регионального финансирования

9 920 000 000 тг

Даму-Лизинг

7 116 014 233 тг

Даму-Микро

5 222 000 000 тг

Даму-Регионы

19 497 508 992 тг

ПРООН-ВИЭ

200 000 000 тг

Программы поддержки СМСП в сфере обрабатывающей промышленности (из средств национального фонда)

16 654 334 186 тг

ИТОГО

62 309 857 411 тг

ALMATY BUSINESS

Алматы қаласына арналған өңірлік бағдарлама

01 **Номинал пайызы:**
Бизнес белсенділігі төмен: Алатау, Жетісу, Наурызбай және Түрксіб аудандары үшін **5%-дан** аспайды

Жобаларын Әуезов, Медеу, Бостандық және Алмалы аудандарында жүзеге асыратын шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері үшін **7%-дан** аспайды

02 **Максимал сома:**
180 млн теңгеге дейін

03 **Несиелеу мерзімі:**
- инвестицияға:
  7 жылға дейін
- айналым қаражатын толықтыру үшін:
  3 жылға дейін

04 **Кімдер ала ала алады:**
Алматы қаласында тіркелген және жобаларын Алматы қаласында жүзеге асыратын шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері

Қаржы салынған банктер: ВТБ Alfa-Bank СБЕРБАНК ForteBank